

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดของชีวิต เป็นระยะที่ต้องปรับตัวต่อสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม (สุชา จันทน์เอม, 2536, หน้า 12) และเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ อยากทดลอง รักสนุก ชอบเลียนแบบเพื่อนและสนใจเพศตรงข้าม ซึ่งลักษณะดังกล่าวร่วมกับสภาวะแวดล้อม ได้แก่ การได้รับตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมจากพ่อแม่หรือบุคคลใกล้ชิด การมีปัญหาในครอบครัว การได้รับข่าวสารสื่อมวลชนหรือค่านิยมที่ไม่เหมาะสมในสังคม จึงส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหลาย ๆ ด้าน เช่น การมีพฤติกรรมก้าวร้าว การติดยาเสพติด การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นต้น (พนม เกตุมาน, 2539, หน้า 1-2)

ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเป็นปัญหาสำคัญที่พบได้มากในสังคมปัจจุบัน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 6 (Karl E. Miller, 2000, www.findarticles.com) ในประเทศไทยพบว่าอายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของเพศชายคือ 16.7 ปี เพศหญิงคือ 17.8 ปี (ปวีณา สายสูง, 2541, หน้า 62-63) ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจโดยกองระบาดวิทยา ในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จาก 20 จังหวัดทั่วประเทศ พบว่าอายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชายคือ 14.8 ปี นักเรียนหญิงคือ 15.5 ปี โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักหรือเพื่อนสนิทในนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 4.7 นักเรียนหญิง ร้อยละ 1.37 นอกจากนี้พบว่านักเรียนชายส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (กองระบาดวิทยา, 2543, หน้า 25-28) จากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ในการสำรวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในปี พ.ศ.2542 พบอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในนักเรียนหญิงคือ 15.5 ปี นักเรียนชายคือ 15 ปี โดยนักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 35.7 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง, 2543, หน้า 1-2) นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดน่านที่เคยมีเพศสัมพันธ์ประมาณ 1 ใน 3 คน จะมีคู่นอนมากกว่า 1 คนขึ้นไป (ปวีณา สายสูง, 2541, หน้า 63) ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์

ตั้งแต่ในวัยรุ่นและการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันมีอัตราเสี่ยงสูงซึ่งก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา การทำแท้ง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ (Valery, 1997, www.who.int)

จากการสำรวจทั่วโลกพบว่าผู้เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวน 333 ล้านรายนั้น เป็นวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปีอย่างน้อยจำนวน 111 ล้านราย และมากกว่าจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้ติดเชื้อเอดส์ใหม่จะมีอายุระหว่าง 15-24 ปี (Valery, 1997, www.who.int) จากรายงานของกองระบาดวิทยาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2543 พบผู้ป่วยเอดส์จำนวน 142,027 ราย โดยพบผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มอายุ 25-29 ปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.3 (กองระบาดวิทยา, 2543, หน้า 1-2) และจากการสรุปรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ถึง 25 พฤษภาคม 2543 พบผู้ป่วยเอดส์ในจังหวัดตรัง จำนวน 903 คน โดยพบผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มอายุ 25-29 ปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 และพบผู้ติดเชื้อที่มีอาการจำนวน 428 คน โดยพบในกลุ่ม 30 – 34 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25 – 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.6 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง, 2543, หน้า 2-4) ซึ่งคาดการณ์ได้ว่าในผู้ป่วยเหล่านี้บางส่วนอาจเริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ตั้งแต่ในช่วงวัยรุ่น เช่น การมีคู่นอนหลายคน การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น (Neal S. Latman and Audrey I. Latman, 1995, pp. 104-108) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอาจทำให้มีการตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมารดาและบุตร เพราะเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้มีการวางแผน จากการสำรวจผู้หญิงทั่วโลกพบว่ามารดาที่เป็นวัยรุ่นจะมีภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ อัตราตายและทุพพลภาพจากการตั้งครรภ์ และการทำแท้งมากกว่าวัยรุ่นผู้ใหญ่ โดยในแต่ละปี ทั่วโลกมีการทำแท้งสูงถึง 50 ล้านรายโดยใน 30 ล้านรายพบในประเทศกำลังพัฒนา และพบว่าในจำนวน 20 ล้านรายเป็นการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย ทำให้ในแต่ละปีมีผู้หญิงเสียชีวิตประมาณ 70,000 คน ซึ่งจะพบสูงในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและการมีเพศสัมพันธ์ที่ขาดการป้องกันในกลุ่มวัยรุ่น (Valery, 1999, www.who.int) นอกจากนี้จากข้อมูลการศึกษาในโรงพยาบาลราชวิถี ในปี 2536 พบว่า แพทย์ต้องรักษาอาการตกเลือดและรक्त้างจากการทำแท้งที่ผิดกฎหมายจำนวน 566 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นสตรีกลุ่มอายุ 14-20 ปี (เรวดี คำประภา อ่างใน จันทรเพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2543, หน้า 58) และพบว่าสตรีที่เข้ารับการรักษาภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งในโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนักเรียน นักศึกษา (Koetsawang S. อ่างในจันทรเพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2543, หน้า 58)

ในปัจจุบันวัยรุ่นสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาได้จากหลายแหล่งด้วยกัน ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกและดีที่สุดสำหรับการอบรมเพศศึกษาให้แก่เด็ก แต่พบว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารทางเพศได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากในปัจจุบันบิดามารดา

ไม่สามารถให้เวลากับบุตรได้เพียงพอ เพราะสภาพการทำงานที่รัดตัว และมีปัญหาความเครียดทางอารมณ์ที่เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น สภาวะเศรษฐกิจ มลพิษ (กลุ่มงานวิชาการวางแผนครอบครัว, 2544, หน้า 16) นอกจากนี้วัยรุ่นยังสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ เช่น จากอินเทอร์เน็ต ซีดี วีดีโอเอ็กซ์ หนังสือภาพโป๊ เปลือย หรือนิตยสารปลูกใจที่มีวางแผงอยู่ทั่วไป ซึ่งสื่อบางอย่างอยู่ในข่ายยั่วยุ กระตุ้นและส่งเสริมความต้องการทางกามารมณ์มากกว่าที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องหรือปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมทางเพศและความสัมพันธ์ของหญิงชาย (กฤตยา อาชวนิจกุล และวราภรณ์ แซ่มสนิท, 2538, หน้า 40-41) จึงมีผลให้วัยรุ่นเกิดความอยากรอง และแสวงหาประสบการณ์จริงทางเพศ นอกจากนี้สถานเริงรมย์ก็เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้วัยรุ่นซึ่งโดยธรรมชาติมีความอยากรู้อยากเห็น และอยากรทดลองในสิ่งใหม่ ๆ ตัดสินใจเข้าไปในสถานเริงรมย์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง (สุชา จันทน์เอม, 2529, หน้า 80) นอกจากนี้เพื่อนถือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในกลุ่มวัยรุ่นที่จะชักจูงไปสู่พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การมีคู่นอนหลายคน เป็นต้น (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2526, หน้า 101) ดังนั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารทางเพศจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ หากวัยรุ่นได้รับประสบการณ์ทางเพศที่ผิดบ้าง ถูกบ้าง ก็อาจทำให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม (สุชาติ โสมประยูร และวราภรณ์ โสมประยูร, 2541, หน้า 161) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการเที่ยวโสเภณี ปัญหาการข่มขืน การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญในเรื่องเพศศึกษา จึงได้มีการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา นอกจากนี้ยังจัดให้มีหน่วยงานที่ให้การศึกษาอบรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งการให้เพศศึกษาแก่ประชาชนด้วย เช่น กรมศาสนาและวิชาการ กรมสามัญศึกษา ทางด้านกระทรวงสาธารณสุขมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่ประชาชนได้แก่ กองสุขศึกษา สำนักส่งเสริมสุขภาพ กองกรมโรคและกองโรคเอดส์ และกองสุขภาพจิต (สุชาติ โสมประยูร และวราภรณ์ โสมประยูร, 2541, หน้า 168-169, 178) ส่วนด้านการควบคุมสื่อสารมวลชน ได้มีออกกฎหมายควบคุมสื่อสารมวลชนขึ้นหลายฉบับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ กฎหมายเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณา และกฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์ เป็นต้น เพื่อควบคุมไม่ให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเชิงยั่วยุกามารมณ์หรือลามกอนาจาร (อรรถสิทธิ์ ชื่นสงวน, 2536, หน้า 45-49) นอกจากนี้หน่วยงานที่กล่าวมาแล้ว บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสื่อสารมวลชนจะต้องมีหน้าที่ร่วมกันในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแก่กลุ่มเยาวชนเหล่านี้

(นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ และคณะ, 2540, หน้า 45-49) เพราะหากวัยรุ่นได้รับข้อมูลข่าวสารทางเพศที่ถูกต้อง ก็จะทำให้ลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นได้

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคใต้ที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้อาจมีผลกระทบต่อการปรับตัวของวัยรุ่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม (จันทร์จิตา พุทธยานานนท์, 2538, หน้า 41) ดังนั้นผู้ศึกษาในฐานะเป็นพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิตรัง มีบทบาทในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรครักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพในประชาชนทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงสนใจศึกษาความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตรัง เนื่องจากวิทยาลัยเทคนิคตรังเป็นวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง และตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ดังนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จึงศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้แก่สถานศึกษาและนักศึกษาในการป้องกันปัญหาทางเพศอันอาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักศึกษาและกลุ่มวัยรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศของนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดตรัง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดตรัง ที่มีเพศและการพักอาศัยแตกต่างกัน

สมมติฐานของการศึกษา

1. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีการพักอาศัยแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยศึกษาถึงความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาทั้งเพศชายและหญิงและนักศึกษาที่มีการพักอาศัยแตกต่างกันที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 วิทยาลัยเทคนิคตรัง ทำการเก็บข้อมูลในเดือนกรกฎาคม 2544

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง เหตุผลและความรู้สึกของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตรังเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางเพศ

ข้อมูลข่าวสารทางเพศ หมายถึง ข้อมูลในเรื่องเพศศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาชัดเจน เพียงพอตลอดจนถึงความสะดวกของการได้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ครอบคลุม ได้แก่ บิดามารดา ญาติพี่น้อง ซึ่งเน้นบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารทางเพศ โรงเรียน ได้แก่ ครูอาจารย์ เพื่อน ซึ่งเน้นหลักสูตรการเรียนการสอน ชุมชน ได้แก่ แหล่งสถานเริงรมย์ สถานบริการสุขภาพ ซึ่งเน้นทั้งสถานที่ที่มีส่วนในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและสถานที่ที่ให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต ซึ่งเน้นการเผยแพร่ข่าวสารทางเพศที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ

เพศศึกษา หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ประกอบด้วย 4 แขนงวิชาใหญ่ ๆ คือ ชีววิทยา สุขวิทยา จิตวิทยาและสังคมวิทยา

นักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา หมายถึง นักศึกษาชายและหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 2 และ 3 วิทยาลัยเทคนิคตรัง

การพักอาศัย หมายถึง การพักอาศัยกับครอบครัว หรือพักอาศัยกับเพื่อน/อยู่คนเดียว

การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ และ/หรือการให้คู่นอนใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ การไม่ดื่มสุรา การไม่เที่ยวสถานเริงรมย์ การหลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้นความรู้สึกทางเพศและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเมื่อมีความต้องการทางเพศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาให้เหมาะสมกับนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา
2. เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง และครู
3. เป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางเพศทางสื่อมวลชนได้อย่างเหมาะสม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University